

Warszawa, dnia 21 września 2015 r.

Stanowisko
Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych
dotyczące właściwości miejscowej w sprawach wpisu na listę radców prawnych
osoby wykonującej zawód adwokata

Art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych stanowi, że wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego, lub osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2, następuje na ich wniosek. Uchwałę w sprawie wpisu podejmuje rada okręgowej izby radców prawnych właściwa odpowiednio ze względu na - miejsce odbycia aplikacji radcowskiej, miejsce złożenia wniosku lub miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis.

Na gruncie powyższego przepisu powstały wątpliwości, czy adwokat ubiegający się o wpis na listę radców prawnych, który spełnia ustawowe ku temu wymogi, może skutecznie ubiegać się o wpis na listę radców prawnych w dowolnie wybranej okręgowej izbie radców prawnych, bez względu na swoje miejsce zamieszkania.

Wpis na listę radców prawnych osobom wykonującym zawód adwokata umożliwia art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy, znoszący względem tych osób wymóg odbycia aplikacji radcowskiej i złożenia egzaminu radcowskiego. Art. 24 ust. 2 ustawy nie statuuje wprost reguły dotyczącej ustalenia właściwości miejscowej w tego typu sprawach.

Kwestia właściwości miejscowej w sprawach wpisu na listę radców prawnych była już przedmiotem rozważań w Ośrodku Badań, Studiów i Legislacji KRRP. W dodatku naukowym „Prawo, zawód, etyka i świat” poświęconym przede wszystkim bieżącej działalności Ośrodka, Badań, Studiów i Legislacji, załączonym do nr 153 miesięcznika „Radca prawny” (wrzesień 2014 r.), umieszczony został artykuł pt. „Właściwość organu w sprawach wpisu na listę radców prawnych”.

Konkluzja zawarta w powyższym artykule nie straciła na aktualności i sprowadza się do właściwej wykładni słowa „odpowiednio” użytego w art. 24 ust. 2 ustawy, które należy rozumieć jako przypisanie kolejno wymienionej właściwości miejscowej do kolejno wymienionych w tym przepisie grup uprawnionych do ubiegania się o wpis na listę radców prawnych. W przypadku osoby wykonującej zawód adwokata, a więc osoby uprawnionej do wpisu na listę radców bez odbycia aplikacji radcowskiej i złożenia egzaminu radcowskiego, każdorazowo właściwa będzie rada okręgowej izby radców prawnych do której złożony zostanie wniosek. Złożenie takiego wniosku w zasadzie powodować będzie aktywowanie właściwości miejscowej tej rady.

Nie sposób pominąć jednak uchwały Nr 110/VII/2010 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 30 stycznia 2010 r. w sprawie regulaminu prowadzenia list radców prawnych i aplikantów radcowskich. § 10 ww. uchwały stanowi, że osoby o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy, wniosek o wpis na listę radców prawnych składają do dziekana

rady okręgowej izby radców prawnych właściwej ze względu na miejsce zamieszkania. Zakres obowiązywania § 10 został jednak ograniczony, albowiem z uwagi na hierarchię źródeł prawa ustępuje zakresowi wskazanemu w przepisach powszechnie obowiązujących.

Treść ustawy w momencie kreowania brzmienia § 10 uchwały nie przewidywała właściwości miejscowej o charakterze ruchomym, aktywowanej w zależności od miejsca złożenia wniosku. Osoby o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy, wniosek o wpis na listę radców prawnych składały zatem według miejsca zamieszkania. Właściwość organu uzależniona od miejsca złożenia wniosku wprowadzona została do porządku prawnego dopiero z dniem 23 sierpnia 2013 r., ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów, czyli tzw. ustawą deregulacyjną. Obecnie miejsce zamieszkania o którym mowa w § 10 uchwały, nie będzie więc rozstrzygające dla właściwości miejscowej w przypadku osób o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy.

Reasumując należy stwierdzić, że osoba wykonująca zawód adwokata, uprawniona jest do złożenia wniosku o wpis na listę radców prawnych do dowolnie wybranej przez siebie rady okręgowej izby radców prawnych.

Nie bez znaczenia pozostaje jednak art. 49 ust. 1 ustawy, który stanowi, że radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie danego okręgu tworzą okręgową izbę radców prawnych. W konsekwencji, pomimo uzyskania wpisu na listę radców prawnych prowadzoną przez radę inna aniżeli właściwa ze względu na miejsce zamieszkania, względem radcy prawnego powinno być wszczęte postępowanie w sprawie przeniesienia wpisu według zasad określonych w 5 rozdziale uchwały w sprawie regulaminu prowadzenia list radców prawnych i aplikantów radcowskich. Postępowanie takie, zgodnie z § 24 ust. 10 uchwały może zostać wszczęte z urzędu przez radę okręgowej izby radców prawnych właściwej dla miejsca zamieszkania radcy prawnego, gdy rada poweźmie uprawdopodobnioną informację o miejscu zamieszkania radcy prawnego – ta natomiast wynikać będzie z dokumentów przedstawionych radzie w ramach postępowania wpisowego.

Wiceprezes
Krajowej Rady Radców Prawnych

Arkadiusz Bereza

